

A 2013-as költségvetés agrárirányai

A Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetségének (MOSZ) elnöksége július 4-én ülésezett a szövetség székházában. A napirendi pontok indítása előtt Nagy Tamás egyperces néma főhajtásra kérte az elnökséget, így adózva Főző József MOSZ-díjas emlékének, aki 89 éves korában elhunyt. Az elnökség megvitatta a 2013. évi költségvetési törvényről, az új földtörvény-tervezetről, valamint az Egyszerű Állam Program intézkedéseinek végrehajtásáról szóló jelentéseket.

Máhr András főtitkár-helyettes azzal kezdte a 2013. évi költségvetésről szóló törvényjavaslat megvitatását, hogy a kormány a megszokottól eltérően, már idén júniusban benyújtotta ezt a törvénytervezetet, ám az adótörvényekről szóló javaslat még nem érkezett meg a T. Házhoz, így a javaslat sem tekinthető véglegesnek. A szokatlan és több szempontból megkérdőjelezhető lépés legfőbb oka az volt, hogy a kormány a befektetők és az EU felé is demonstrálja, hogy Magyarország elkötelezett a kiszámítható költségvetési politika és a költségvetési hiány alacsony szinten tartása mellett. A törvényjavaslat a költségvetés elsődleges egyenlegét a GDP 1,9 százalékában, az államháztartás egészének eredmény szemléletű hiányát pedig 2,2 százalékában határozza meg.

A 2013. évi költségvetést ugyanakkor az ideinél is nagyobb feszültségek terhelik. A Költségvetési Tanács és az Állami Számvevőszék is több kockázatot fogalmazott meg a költségvetés tervezéséhez alapul szolgáló makrogazdasági előrejelzést és a költségvetés teljesülését illetően, amire a kormány reakciója – a Tanács javaslatával ellentétesen – nem alternatív prognózis készítése, hanem a bevételi és a kiadási oldal együttes megemlése volt. Így még nagyobb a veszélye annak, hogy a kizárólag adóemelések

kel egyensúlyban tartott büdzsé akár már az ősszel módosuljon, ami év közbeni zárolásokhoz és további adóemelésekhez vezethet.

A Vidékfejlesztési Minisztérium támogatási előirányzata – 368,6 milliárd forint kiadási és 180,8 milliárd forint bevételi előirányzat mellett – 187,8 milliárd forint, ami nagyságrendileg megegyezik a 2012. évi előirányzattal.

A VM intézményrendszerének támogatása

A VM intézményhálózatának támogatására az idei előirányzatnál mintegy 0,4 milliárd forinttal többet, 37,9 milliárd forintot irányoznak elő. Mivel a bevételi előirányzat közel 1,5 milliárd forinttal 19,8 milliárd forintra nő, a VM összesen 57,7 milliárd forint kiadással gazdálkodhat 2013-ban. A bevételi források elsősorban a Nemzeti Élelmiszerlánc-Biztonsági Hivatal, a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi hatósági szervek és a Nemzeti Park Igazgatóságok bevételi előirányzatainak megemeléséből származik, amely bevételek zömét a termelők kénytelenek megfizetni különböző díjak formájában.

Fejezeti kezelésű előirányzatok, agrár-célelőirányzatok

A fejezeti kezelésű előirányzatok támogatása jelentősen emelkedik jövőre, ami ugyanakkor két jogcím, az Osztatlan

földtulajdon kimérésének költségei és a Nemzetközi szervezetek tagsági díjai növekedésének köszönhető. Ezek nélkül – annak ellenére, hogy a 2012. évi költségvetés tervezésekor jelentős összegeket és feladatokat vontak el ezen előirányzat-csoporttól – a 2013. évi támogatás előirányzat további csökkenést mutat. Emellett 2012-höz hasonlóan 2013-ban sincs előirányzat a vízi közműtársulatok fenntartására.

A költségvetési törvényjavaslat szerint az előirányzat elsősorban az agrárágazatban és a vidékfejlesztés területén működő kis és közepes családi gazdaságok érdekképviseletét ellátó agrárágazati szakmai szervezetek fennmaradásának elősegítését, hatékony működését, a vidék megtartó erejének fenntartását szolgálja. Az előirányzat először a 2012. évi költségvetésben szerepelt, kiváltva az Ágazati szakmai szervezetek és képviselők támogatása című előirányzatot, amelyből nem kizárólag a kis és közepes családi gazdaságok érdekképviseletét ellátó szervezetek számára nyújtottak támogatást, hanem a mezőgazdasági szakmai szervezetek mindegyikének, köztük a MOSZ-nak és a TESZÖ-öknek is.

A föld- és birtokpolitika, mely magában foglalja a föld- és birtokrendezési, üzemszabályozási programot, a Nemzeti Vidékstratégiában meghatározott hét stratégiai terület közé tartozik. A program egyik legfontosabb eleme az osztatlan közös földtulajdonok megszüntetésének, az önálló ingatlanok igény szerinti kialakításának, a tulajdonosok birtokba helyezésének, egymás közötti adásvételének, cseréjének, illetve a fennmaradó/felajánlott területek állami felvásárlásának felgyorsítása.

A fejezeti kezelésű előirányzat 2013. évi támogatása – a

2012. évi 500 millió forint eredeti előirányzattal szemben – ugyanakkor mindössze 2 milliárd forint, ami nyilvánvalóvá teszi, hogy az osztatlan földek állami költségen való kimérése csupán illúzió marad. Komoly feszültséget okoz ugyanakkor, hogy az állam által finanszírozott osztatlan földtulajdon kimérést idén – a júniusi 1-jei jogvesztő határidőre tekintettel – mintegy 350 ezer fő kérte, ami az előirányzott összeggel szemben 16–18 milliárd forint forrást tenne szükségessé. A rendelkezésre álló forrás fényében kérdéses, hogy a kimérésre bejelentkezettek közül kinek a földjét, mikor, s milyen eljárásrend szerint mérik ki.

Uniói társfinanszírozással megvalósuló támogatások

A vidékfejlesztési és halászati programok szempontjából meghatározó, hogy a hétéves programozási periódus utolsó éve 2013 (a kötelezettségvállalási kereteket 2015-ig lehet kifizetni). Mivel az ország elemi érdeke az uniós támogatások maradéktalan kihasználása, az idő előrehaladtával egyre nagyobb a nyomás a támogatások kifizetésére, és a még rendelkezésre álló források lekötésére. Mivel az elmúlt évekről áthúzódó maradványokkal, és az ideai forrásokkal együtt jelentős összegek állnak rendelkezésre, így ha az MVH a szabályokat és a határ-

ÚJDONSÁG A LEGIGÉNYESEBBEKNEK

ATLAS AO

**Nagy lap átmérőjű rövidtárcsa /620x6mm/
- univerzális felhasználás**

Hívja magyarországi termékmenedzserünket:
+421-(0)908-733-929, bruzsi.j@azet.sk

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTMENT IN YOUR FUTURE

STROM Export s.r.o.
Dlouhá Ves 188
516 01 Rýchnov nad Kněžnou, CZ

A benyújtott költségvetési törvény alapján a jelenlegi agrártámogatási rendszer nagy valószínűséggel 2013-ban is változatlan formában működhet tovább. Ugyanakkor jelentős a veszélye a költ-

ségvetés év közbeni módosításának, ami a fejezetben belül, különösen a támogatásokat érintően újabb zárolásokkal fenyeget – hangsúlyozta a MOSZ elnöksége.

H. GY.

időket betartva, megfelelően működik, akkor a kifizetéseknek költségvetési akadálya nincs. Továbbá, miután az MVH-nak a még szabad kereket le kell kötnie – az idő szűkössége miatt – a pályázatok elbírálása, a források lekötése és kifizetése is gyorsulhat.

Közvetlen támogatás

A magyar költségvetésnek és így a VM költségvetésének sem képezik részét az európai uniós közvetlen mezőgazdasági támogatások (SAPS, agrárpiaci támogatások stb.), melyek összegét a költségvetés melléklete 2013-ban 465 milliárd forintban valószínűsíti. A közvetlen kifizetéseken belül továbbra is a területalapú támogatások a meghatározók. A támogatások végleges, forintban kifejezett összege ugyan a 2013. szeptember 30-ai euró árfolyamtól függ, de a költségvetés alapjául szolgáló makrogazdasági prognózis 299,4 Ft/euró árfolyama mellett a 2013. évi jogalap után kifizetendő SAPS támogatás mértéke 238 milliárd forint.

A testület felhívta a figyelmet arra, hogy a 2012. év után

járó közvetlen kifizetéseknel (SAPS, kérődző szerkezetátalakítási nemzeti program, a különleges tejtermelés, különleges rizstámogatás, a zöldség, gyümölcs és dohány szerkezetátalakítási nemzeti program), melynek feltételeit a 32/2012. (IV. 2.) VM-rendelet tartalmazza, belép a moduláció. Ennek értelmében, ha a gazdálkodó 300 000 euró feletti összegben kap uniós közvetlen támogatást, annak 300 000 euró feletti része 4 százalékkal csökken. (Elméletileg a kiegészítő nemzeti támogatást, a top up-ot is érinti a moduláció, de mivel itt az elméletileg adható top up-ok – például GOFR – is figyelembe veendőek, a 2013. évi ténylegesen kifizetett top up-okat a moduláció nem vagy csak minimális mértékben érinti.)

Összegzés

2013-ban az agrárvállalkozások adóterhelése tovább nő. Az elvárt béremeléshez kapcsolódó adókedvezmény csökkenése, és a többi bevezetett vagy bevezetendő kisadó több, együttesen mintegy 15 milliárd forintos többletköltséget okoznak a vállalkozásoknak.

Főző József 1923-ban június 29-én született – az elmúlt napokban töltötte volna be 89. életévét – a csehszlovákiai Nagygéresen. Szülei jómódú gazdálkodók voltak, gimnáziumi tanulmányait – ahol a magyar, szlovák, olaszul is tanult – Kassán végezte. A gimnázium elvégzése után iratkozott be az Agrártudományi Egyetem Debrecen-Pallagpusztai Mezőgazdasági Karára. 1947-ben sikeresen befejezte mezőgazdasági tanulmányait, s Budapesten lett népi kollégista, amíg az Agrártudományi Egyetem Kertészeti Karán az agrármérnöki mellé kertészmérnöki oklevelet is szerzett.

1949-től 1952-ig az Agrártudományi Egyetem Kertészeti Karának Üzemtani Tanszékén gyakornok, majd tanársegéd volt. Itt már jól kirajzolódtak azok a tulajdonságok, amelyek Főző Józsefet egész életén keresztül jellemezték. Ezek a szorgalom, a szakma iránti teljes alázat, a tudomány állandó figyelemmel kísérése, a tudományos eredmények gyors alkalmazása, az új iránti lankadatlan érdeklődés, a kreativitás.

Sajnálatosan, az ígéretes oktatói pálya, némileg megtört. 1952-ben Főző Józsefet a Pesti Központi Gyümölcs Tröszthez vezénylik előadónak. Itt 10 évet dolgozott mint főkertész, majd a Törökbálinti Állami Gazdaság termelési igazgatója, később – Somos akadémikus hívására a Kertészeti Egyetem soroksári tanzászatának vezető szakembere. Ez időben több száz hektáros telepítések fűződnének nevéhez. Sorra jelentek meg az általa írt, szerkesztett egyetemi jegyzetek, középiskolai tankönyvek, szakkönyvek. A képzés egész életét végigkísérte, kiemelkedő oktatói tevékenységét a Kertészeti Egyetem címzetes egyetemi docensi címmel is elismerte. Oktatói munkájáért kapta a Nagyváthy János emlékérmét is. Számos kitüntetésé közül talán ez utóbbira volt a legbüszkébb.

Főző József életében 1968-ban következett be fordulat, amikor elvál-

Főző József 1923–2012

alta a Dánszentmiklósi Micsurin Szövetkezet főkereseti állását. Magas szintű szakmai irányításával jelentős fejlesztések indultak, az elsők között létesült hűtőház, léüzem, csepegtető öntözés. 1974-ben szövetkezeti elnöknek választják. Az e funkcióban eltöltött 15 év a nagy sikerek időszaka volt. A Dánszentmiklósi Gyümölcstermesztési Technológia terjesztésére gyümölcsstermelési rendszert alakítottak. A szövetkezet 1981-ben egyesült az Albertirsai Dimitrov Szövetkezettel. Természetesen az egyesült szövetkezet működtetésében – a '80-as évek közepe-vege felé a nehéz külső körülmények, az elvonások növekedése, a piaci viszonyok romlása miatt nehézségek támadtak, bár ezeket Főző József vezényletével kezelték. Főző József régi álmát is sikerült megvalósítani, amikor felismerte a Gödöllő-Ceglédberceli dombság gyümölcsstermelés szempontjából kedvező adottságát. Nyolcszáz hektáron csonthéjas telepítést indított el. Hasonló kvalitásokat igényelt az ugyanebben az időben indított 1000 vagonos hűtőház építése is.

1990-ben, a rendszerváltás idején vonult nyugdíjba, de maradt energiája arra is, hogy országos és megyei szinten is dolgozzon a mezőgazdaságért. Több éven keresztül volt a Pest Megyei TESZÖV elnöke, ezt a munkát is nagy szorgalommal végezte. Rendszeresen részt vett a TOT, a MOSZ, illetve a TESZÖV rendezvényein. Nagy ívű tevékenységét előljárói számos kitüntetéssel ismerték el. A kormánykitüntetések, az Állami Díj, illetve a Nagyváthy János-díj mellett TOT, MOSZ kitüntetések is kaptak. Az utóbbi években, a MOSZ-ban életmű díjjal is kitüntették, de legszívesebben a Micsurin Szövetkezet által alapított Aranyalma díjat viselte gomblyukában.

Emlékét megőrizzük.